

[Krag.]

kommende Tid gennem den Nyordning af Grundloven, som tilsigtes, ikke bliver en tom Attrap, hvad det efter Forslaget efter min bedste Overbevisning er.

Vi er naturligvis rede til at gaa ind i en saglig Forhandling om dette Forslag, og jeg haaber, at vi paa alle Punkter kan mødes, saaledes at vi, hvordan det end gaar i Fremtiden, faar en forbedret Valglov, en Valglov, som kan tjene til yderligere, og mere end den gældende Valglov, at underbygge Folkestyret her i Landet.

Korsgaard: Jeg tager næppe fejl, naar jeg har den Anskuelse, at en Valglov i væsentlig højere Grad interesserer Rigsdagen, end den interesserer ude i Befolkningen, hvad Detailler angaar, og ved Detailler forstaar jeg for saa vidt ogsaa de Mennesker, der bliver valgt. Men naturligvis er der visse Principper, som maa interessere ogsaa ude i den almindelige Befolkning; først og fremmest er der Spørgsmaalet om, hvorvidt en Stemme skal have den Vægt, den har i Kraft af at være en Stemme, i Forhold til en Million andre Stemmer, eller man skal have et Valgsystem, som f. Eks. Valg i Enmandskredse, hvor en Stemme i mangfoldige Tilfælde er lige saa meget værd som Nul. Jeg forstaar, at det ærede Medlem Hr. Krag vedblivende er af den Mening, at Forholdstalsvalg egentlig er af det onde, vel navnlig ud fra den Betragtning, at det ikke skaber den Styrke for en Regering, som denne rettelig skal have, hvis den skal udføre sin Gerning paa rette Maade. Jeg er ikke af den Opfattelse, at det ærede Medlems Mening her er rigtig, tværtimod; jeg tror, det vilde give meget uheldige Resultater, hvis et Parti, som aldeles ikke havde Flertallet af Stemmerne i Landet, eller i hvert Fald kun meget lidt derover, i Virkeligheden skulde kunne beherske Folketinget helt og fuldt.

Før jeg kommer ind paa selve Forslaget, vil jeg gerne henstille til den højtærede Minister saa snart som muligt at lade udarbejde en Opførelse over, hvorledes denne Valglov vil virke, hvis man benytter de Tal, vi har fra det sidste Valg. Jeg er naturligvis klar over, at der kan være visse Omraader inden for København, hvor det maaske kan blive lidt svært at finde ud af, hvordan Stemmerne skal fordeles, men ved et Skøn maa man kunne komme til et nogenlunde rigtigt Resultat.

Det foreliggende Valglovsforslag er saa nogenlunde den samme Valglov, som blev vedtaget i 1920, hvad Formen angaar, og

det kan jeg rent personlig for saa vidt kun være glad for. Den foreliggende Valglov blev til paa Grundlag af nogle skematiske Bemærkninger, som det daværende Medlem Asger Karstensen fremsatte i Forbindelse med Valglovsforhandlingerne. Det førte til, at den daværende Indenrigsminister Rode gav Tilsagn om, at han ikke vilde have noget imod, at man gjorde Forsøg paa at udarbejde Valgloven efter disse Principper. Der blev nedsat et Udvalg, hvoraf jeg blev det ene Medlem. Jeg fik den Ære at blive det Medlem af de Konservative, som samarbejdede med Indenrigsministeriets Embedsmænd paa dette Omraade, i ganske særlig Grad med daværende, formentlig ogsaa nuværende, Fuldmægtig Elberling og nuværende Amtmand i Sorø Amt, daværende Fuldmægtig Topsøe. Jeg tør sige, at jeg i hvert Tilfælde har haft Forbindelse med Valglovens tekniske Opbygning, saaledes som den er den Dag i Dag, lige fra dens Vedtagelse, og jeg har for saa vidt ogsaa Lov til at sige, uden at overdrive, at jeg har været noget af en Fødselshjælper paa dette Omraade, og det kan ikke være andet, end at det maa tilfredsstillende en, at trods alle de Angreb, der nu engang blev rettet mod Forslaget, har Loven i Virkeligheden gaaet sin Sejrsgang fra Valg til Valg, idet den i det store og hele har vist sig at virke, som den skulde — Partiet Venstre har vistnok ved alle Valgene faaet i det mindste 1 eller 2 Mandater for meget, men stort set er det ikke saa forfærdelig afgørende, naturligvis er det ubehageligt, naar det ene af dem bliver taget netop fra det Parti, man selv tilhører, og det har ikke sjældent været Tilfældet.

Før jeg gaar over til en Omtale af det Valgsystem, vi nu altsaa har haft siden 1918, vil jeg lige med et enkelt Ord nævne den Valglov, som den nuværende Valglov afløste, nemlig den Valglov, som knytter sig til Grundlovsændringen af 1915. Den var Partiet Venstre jo, saa vidt jeg har forstaaet, efter Omstændighederne ret godt tilfreds med, men jeg tror dog, man har Lov til at sige, at ingen Valglov har vist en besynderligere Virkning, end den paa gældende Valglov gjorde ved det Omvalg, som fandt Sted efter Valget i April 1918, hvor det skulde afgøres, om Jensen-Sønderup eller Gunnar Fog-Petersen skulde vælges i Børgense-Kredsen, tror jeg det var. Resultatet blev, at det blev Gunnar Fog-Petersen, der fik de fleste Stemmer ved det sidste Valg i Modsætning til det første, og saa kunde man altsaa have tænkt sig, at Jensen-Sønderup var faldet. Aldeles ikke.